

Mosterdsaus

Milieu is niet 'cool' en leren kiezen niet 'sexy'

Uit de K-test van Klasse blijkt dat jongeren niet wakker liggen van milieu (Klasse nr. 153, maart 2005). Ze beseffen wel dat milieu belangrijk is, maar zijn daarom nog niet bereid om ervoor de handen uit de mouwen te steken. Roger Standaert, directeur van de Dienst voor Onderwijsontwikkeling (DVO) beweert dan weer (Klasse nr. 151, januari 2005) dat bepaalde eindtermen minder aandacht mogen krijgen omdat "de samenleving thema's als milieu en gezondheid al voldoende heeft overgenomen". Vreemde bewering als je weet dat de discussie over de zwaarlijvigheid van onze jongeren en de bestrijding van zwerfvuil nu pas op kruissnelheid komt. Waar de bij honing zuigt, zuigt de spin vergif?

Dat leren kiezen heel belangrijk is en veel systematischer een plaats moet krijgen in elk didactisch proces, daar zijn MOS en de heer Standaert het over eens. Jammer is echter dat de directeur van de DVO in het interview met Klasse de verschillende vakoverschrijdende eindtermen tegenover elkaar plaatst. MOS dacht dat nu net de filosofie achter de vakoverschrijdende eindtermen was dat elke school naar een eigen aanpak zoekt om ze met elkaar te verweven en dat daarbij elke leerkracht in de school een rol speelt. Dus niet 'De heer Peeters werkt in klas 5B aan sociale vaardigheden, mevrouw Bisschops doet wel burgerzin. Moeten we nog iemand vinden voor leren leren.' Neen, Peeters en Bisschops en de collega's werken op hun manier samen aan sociale vaardigheden, burgerzin, milieueducatie, gezondheidseducatie, leren leren ... in al hun klassen.

MOS probeert deze filosofie waar te maken. Door aan MOS mee te werken en lid te worden van de milieuwerggroep leert de leerling samen met anderen, acties te ondernemen (milieueducatie, gezondheidseducatie), verantwoordelijkheid nemen (sociale vaardigheden - burgerzin) en haalbare keuzes maken. De leerling moet verschillende informatiebronnen kritisch beoordelen (leren leren), bereid zijn zich voor acties in te zetten (burgerzin) en haar/zijn eigen waarden en gevoelens gestalte leren geven (muzisch-creatieve vorming). Omdat het project MOS criteria als participatie, communicatie en planning voorop stelt, werken de betrokkenen op school aan alle vakoverschrijdende eindtermen tegelijk.

MOS gelooft niet in het feit dat de samenleving de thema's milieu en gezondheid van de eindtermen heeft overgenomen. Dat is té optimistisch. Het is toch niet het gevolg van de eindtermen dat de milieuwetgeving strenger is geworden. Het klopt dat de meeste scholen hun afval sorteren, maar toch zijn ze er jammer genoeg nog niet aan toe om een echt preventiebeleid te voeren.

Dat bewijst dat milieueducatie erg nodig blijft. De milieu-, gezondheids- en educatieve winst die een school na enkele jaren inspanningen mét de leerlingen boekt, wordt nog al te gemakkelijk door één lucratief aanbod van een frisdrankgigant van tafel geveegd. Dat leert ons de praktijk.

Het is bovendien niet omdat mensen (of jongeren) beseffen dat er iets fout loopt met ons milieu, ze ook hun eigen gedrag automatisch kritisch bekijken en aanpassen.

Milieuzorg, burgerzin, muzisch-creatieve vorming enz... lukken enkel in een leefgemeenschap waar leerlingen en leerkrachten in een concreet project met elkaar overleggen, durven experimenteren, proberen, falen en slagen.

MOS heeft zeker géén enge visie op wat milieueducatie en milieuzorg moeten zijn. MOS helpt in de eerste plaats om in de school een eigen milieuzorgsysteem op poten te zetten, maar plaatst die milieueducatie en milieuzorg in het kader van duurzame ontwikkeling. Dat betekent dat er, naast aandacht voor álle vakoverschrijdende eindtermen, ook aandacht gaat naar maatschappelijke en mondiale vorming, gezondheid en mensenrechten. Dat sommige eindtermen 'achtergebleven' zijn, is grotendeels te wijten aan het feit dat scholen er moeilijk in slagen de vakoverschrijdende eindtermen op een geïntegreerde manier aan te pakken. Misschien is het beter de scholen daarbij te helpen dan hen aan te sporen om aan bepaalde eindtermen wat meer aandacht te geven en andere wat terug te schroeven, zoals de heer Standaert voorstelt. Want dan kan je over enkele jaren met de 'teruggeschroefde' eindtermen helemaal opnieuw beginnen.

Werk maken van de vakoverschrijdende eindtermen vraagt meer dan een extrakolommetje op de lesvoorbereiding. Milieuzorg op school werkt enkel vanuit een visie die zoveel mogelijk leerkrachten en leerlingen samen dragen. Participatie is dan ook het sleutelwoord. Milieuvoortrekkers op school hebben de rugdekking nodig van leuke en succesrijke initiatieven als de Dikke-truierendag van 16 februari om hun werk met succes verder te kunnen zetten. Of de onvoorwaardelijke steun van de overheid. Blijvende impulsen zijn nodig, anders verslapt de aandacht snel.

Wil je een school waar je zelf versted van staat? Maak er een MOS-school van!

Eric Craenhals, MOS-coördinator